

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Преслав Михайлов Димитров, Ръководител Катедра „Туризъм“, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград в качеството си на член на научното жури съгласно Заповед № 1648 /03.06.2015 г. на ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ по процедурата за публична защита на:

София Валентинова Мирчова,

редовен докторант към Катедра „Туризъм“ към Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за дисертационния труд на тема:

„Прогнозиране за нуждите на инфраструктурната политика в туризма“

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.9 „Туризъм“, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

I. Обща информация за докторанта и представения дисертационен труд:

Кандидатът за образователната и научна степен „доктор“ София Валентинова Мирчова е родена на 04.10.1984 г. Средното си образование получава в СОУ с изучаване на чужди езици „Св.св. Климент Охридски“, гр. Благоевград, висшето си образование – в ЮЗУ „Неофит Рилски“ в специалност „Туризъм“ в ОКС „Бакалавър“ и специалност „География“ в ОКС „Бакалавър“ в периода 2002 – 2006 г. и магистърска степен в ЮЗУ „Неофит Рилски“ в специалност „География“ с профил „Регионално развитие“ в периода 2006-2008 г. София Мирчова е докторант в редовна форма на обучение към Катедра „Туризъм“ на Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ по научната специалност „Икономика и управление“ (Туризъм), съгласно заповед № 1645/09.07.2012 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Представеният за оценка от София Валентинова Мирчова дисертационен труд е структуриран във въведение, пет глави, заключение и използвана литература. С **въведението** докторантът е обосновал актуалността и изследователската теза и е определил целта, обекта, предмета, задачите, методите, ограниченията и трудностите при изследването. **Петте глави** на дисертационния труд представят същността на изследването в теоретичен и методологически аспект и завършват в конкретна стратегия за повишаване на броя на обслужените пътници от различните видове инфраструктура в България. В **заключението** докторантът систематизира констатациите на дисертационния труд и предлага начален вариант на рамка за изработване на цялостна стратегия за развитие на инфраструктурата в България за нуждите на туристическата индустрия.

Така представената **структура** осигурява необходимата логическа обвързаност между компонентите на дисертационния труд и способства за постигането на цялостност и завършеност на проведеното изследване. В същото време, така представената структура на дисертационния труд показва и **стремеж да се отговори на изискванията за композиционна цялостност и съразмерност** на отделните части.

Дисертационният труд е с обем от 329 страници компютърно набран текст, от които 287 страници са основен текст; на 29 страници е представена библиографската справка, в която литературните източници на кирилица са 39, а литературните източници на латиница са 325 – подредени в два раздела: на английски език и на български език и руски език. Използвани са и 45 интернет източника, като 12 от тях на английски език. Преобладаващият брой литературни и информационни източници на латиница (основно на английски език) в общия брой на библиографските източници, показва желание да се проучат водещите международни публикации, имащи отношение към темата на дисертацията.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационен труд

Дисертационният труд, представен от София Валентинова Мирчова е посветен на **актуална и значима за българската туристическа индустрия тема**. С нея ясно се очертават ролята и значението на прогнозирането, както и необходимостта от създаване на прогнозни модели за нуждите на инфраструктурната политика в туризма в България. По повод на това се подчертава, че към настоящия момент в България не е правено изследване на прогнозирането на броя на обслужените пътници от различните видове транспортна инфраструктура за нуждите на туристическата индустрия в страната, докато в световен план прогнозирането се явява важен подход за оценка на наличната инфраструктура.

В представения от кандидата София Валентинова Мирчова дисертационен труд на тема „Прогнозиране за нуждите на инфраструктурната политика в туризма” могат да могат да се открият следните **научни и научно приложни приноси**:

1. Очертани са параметрите на въздействие на инфраструктурната политика за нуждите на туристическата индустрия и са предложени модели за нейното управление с отчитане на основните интереси на заинтересованите страни.
2. Построени са времеви редове и прогнозни профили за всички по-важни притегателни в туристическо отношение места (съсредоточия) на туристопотоци по отношение на използваната инфраструктура (летища, пристанища, гари, автогари и т.н).
3. Въз основа на наличните статистически данни е извършена първоначална инициализация, позволяваща избор на подходящ прогнозен модел и неговото

тестване с цел минимизиране на средният абсолютен процент на грешката в прогнозата.

4. Апробирани са методите на експоненциалното изглаждане при наличието на линеен, затихващ тренд и присъствието на съответно адитивна и мултипликативна цикличност, като са изготвени прогнози за отделните видове транспорт до 2025 г.
5. Предложена е рамка за разработване на цялостна стратегия за интегрирано развитие на туристическата инфраструктура.

Така формулираните научни приноси на кандидата са дело на **самостоятелни и целенасочени научни търсения** и **доразвиват в теоретичен и практичен аспект съществуващото научно познание** в сферата на управленската наука по отношение на конкретното ѝ приложение в туристическата индустрия.

III. Критични бележки и препоръки

При процеса на рецензиране на дисертационния труд се откриха и някои **пропуски и бележки**, които следва да бъдат отбелязани:

1. Част от графичния материал, представен в четвърта глава може да се даде в приложение и текста да се фокусира основно върху изводите от получените прогнозни резултати.

2. Дисертационният труд би спечелил от избягването на прекомерно навлизане в детайли, което се забелязва на отделни места в разработката (глава трета, точка втора).

Направените бележки нямат съществено отражение върху качествата на дисертационния труд. Считам, че той представлява оригинално изследване, задълбочено проследяващо основните теоретични и приложни аспекти на методите за експоненциално прогнозиране по отношение на туристическата инфраструктура. Сами по себе си тези методи (близо повече от 60 годни след първоначалната им поява) са все още слабо познати у нас и практически с изключение на някои от разработките на научния ръководител на докторанта, все още не се използват в целия си потенциал.

IV. Заключение:

Въз основа на така представените обстоятелства в точки I, II и III **заявявам своята положителна оценка** за представения дисертационен труд на тема **„Прогнозиране за нуждите на инфраструктурната политика в туризма“**. Считам, че той показва задълбочените теоретични познания на кандидата и способността му да провежда самостоятелни научни изследвания. Съдържа, също така, предвидените в ЗРАСРБ и Правилника за приложението му научно-приложни резултати. Това са и съображенията ми

да предложи на уважаемите членове на научното жури да вземат решение **за присъждане на София Валентинова Мирчова образователната и научна степен „доктор“** по научна специалност „Икономика и управление“ (Туризъм).

19.06.2015 г., гр. Благоевград

Член на научното жури:

доц. д-р Преслав Михайлов Димитров